

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

■ ■

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

■ ■

Tot ce privește foaie
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Rusia.

Cine ar fi crezut înainte cu câțiva ani, că uriașa împărăție dela nord ar putea suferi cândva o înfrângere ca cea de acum? Toate țările și popoarele aveau o teamă, de ea, ce o are cineva de un uriaș, care te-ar putea sdrobi când ar voi.

Războiul ruso-japonez a dovedit însă, că împărăția muscălească e nu atât militărește înfricoșată, ci se impune mai mult ca teritor și populație.

Groaza de Rusia a rămas încă și după războiul japonez, mai ales că statele europene credeau, că forța piramidală a imperiului muscălesc rezidă în Europa și la un eventual războiu european, muscalul cutropește pe ușor, cu oștirile lui fără număr, Europa, dela un colț la celalalt.

Și iată-l acum trântit la pământ. O mai rușinoasă înfrângere, ca cea rusească de acum, nu pomenește nici când istoria. Mai dăunăzi a publicat generalisimul german rezultatul ofenzivei armatelor germane și austro-ungare împotriva Rusiei și numai cu groază cetești cifrele de acolo. În patru luni au fost făcuți prizonieri peste un milion, trei sute mii au rămas morți, numărul răniților nu se poate ști, iar materialul de războiu capturat e imens.

Lumea se întreabă cu mirare, ce înseamnă aceste? Mai are peste tot Rusia oștire și mai e în situație a-și-o echipa. Cea existentă, care operează acum contra germanilor și a noastră o vedem ruptă în două, luată la goană și împrăștiată peste vastele câmpii ale șesului sarmat, fără să știe unde se va opri și ce va face.

Nu știm dacă se va mai putea reculege cândva Rusia, la tot cazul, că al Germaniei este meritul, că a

restabilit echilibrul așteptat și în mentalitatea oamenilor și a redus un imperiu, temut de toți, la porțiile normale.

Ca să se dovedească, că totuși cultura este chemată să salveze omenimea și nu barbaria.

Primirea deputației omagiale în Viena.

La Maiestatea Sa Monarhul în 2 crt. s'a prezentat, sub conducerea prim-ministrului contele Tisza, deputația tuturor municipiilor din Ungaria și Croația, spre a-și prezenta omagiile din prilejul etății de 85 ani și a succeselor avute pe câmpul de luptă de către armatele Maiestății Sale.

Deputația a fost primită în capitala Austriei, ca o armată triumfătoare. Pe străzi fălăiau pretutindeni drapelul austriec, ungurești și turcești. Mulțimea a făcut ovații furtunoase cortegiului impozant. În capitala Austriei, deputația s'a prezentat la ministrul prezident austriac, contele Stürggh, unde în cinstea aleșilor oaspeți s'a servit cină. După masă contele Stürggh de pe un pedestal, deasupra căruia atârna chipul Majestății Sale decorat cu drapelul aliaților, a rostit câteva cuvinte de bun sosir.

În numele deputației maghiare, a răspuns prim-ministrul, contele Tisza, declarând că evenimentele actuale au cimentat pe deplin pretinia, ce leagă ambele țări ale monarhiei într'o armonie, ce e garanța unui viitor mai bun pentru întreaga împărăție habsburgică.

În 2 Septembrie la 10 ore a. m. a pornit convoiul uriaș într'un șir imens de trăsurile spre castelul din Schönbrun, unde contele Tisza a rostit marele discurs, prezentând omagiile deputației și prin ea a națiunii maghiare și croate.

Contele Tisza a remarcat de mai multe ori bună înțelegerea celor două națiuni, și are firmă convingere, că precum pe câmpiile de războiu și-au vărsat cu îmbelșugare sângele pentru țară și tron, pe viitor va aduce roade și mai binefăcătoare pentru națiunea maghiară și croată. Roagă pe Dumnezeu să țină încă mulți ani pe Monarh, ca după războiul acesta să se poată bucura și de binefacerile păcii, spre folosul popoarelor Sale.

Maiestatea Sa Monarhul a răspuns, precum urmează:

Spre adâncă Mea durere, datorințele Mele de domnitor, cu începutul războiului, M'au împedat ca să vin în Capitala Mea maghiară. Am cu atât mai mare bucurie, când D-Voastră, reprezentanții municipiilor Ungariei și a țărilor ei consoțiate v'ați prezentat înaintea Mea din toate părțile țării.

Expresia omagiilor D-Voastră, ca o nouă și strălucită manifestare de fidelitate și alipire a națiunii maghiare și croate, mă impresionează adânc.

Este cea mai mare bucurie a domniei Mele, că prin conlucrarea distinșilor bărbați de stat maghiari, mi-a succedat, sufocând divergențele, ce s'au repetat dealungul secolilor, a pune pe baze statornice și solide cooperarea binefăcătoare dintre națiune și Coroană, precum și dintre statul maghiar și celelalte regate și țări ale Mele.

Marile încercări de azi au dovedit mai mult ca oricând, că opera aceasta a împăcării și nivelării au străbătut în sufletul popoarelor Mele, mai ales în a popoarelor Coroanei maghiare, pe deplin.

În vreme ce vrăjmașii noștri ne-au atăcat, cu scop de cucerire, națiunea maghiară și croată, simțindu-să una cu Coroana, într'o emulare frățească cu celelalte popoare ale Mele, cu un elan însuflețit și o încordare deplină a puterii Sale a primit, la glasul Meu chemător, lupta cu puterea preponderantă, ce a năvălit asupra Noastră.

A amuțit în țară toată discordia politică. Toate naționalitățile țării s'au contopit în dragostea înflăcărată de țară, gata spre toate jertfele.

Cu bucurie vădită văd strălucind în lupta aceasta uriașă virtuțile eroice ale națiunii maghiare și croate, moștenite dela strămoși și văd în faptele lor vitejești renăscându-se gloria veche militară, între aceste două națiuni surori.

Sunt adânc recunoscător, că cei rămași acasă, în urma împlinirii mai potențate a datorințelor lor cetățenești, prin suportarea eroică a desastrelor pricinuite de războiu și în urma îngrijirii gata de jertfe a celor nenorociți prin războiu, servesc cu eficacitate cauza noastră.

E sigură speranța mea, că armatele mele viteze, dimpreună cu aliații noștri eroi, vor elupta pacea omorabilă, durabilă și asigurată, și statul maghiar și în el cele două națiuni unite în legătura istorică, consfințită din nou prin luptele comune de acum și prin jertfele comune, crescând în putere și autoritate cu celelalte popoare ale Mele, vor putea gusta după aceea binecuvântările păcii.

Cred în Atotputernicul, că Coroana Sf. Ștefan, pe care înțelepciunea și puterea înaintașilor au putut-o păzi prin viforele secolilor, după zguduirile de azi, ocolită de nouă glorie, ridicată în mărire, va străluci generațiilor viitoare mai fericite.

Din prilejul venirii D-Voastră, și pentru omagiile prezintate, primiți mulțumitele Mele cordiale și duceți cu D-Voastră expresiunea recunoștinții Mele, venită din adâncul inimii, națiunii, pentru atitudinea Sa eroică și credincioasă.

Balcanul se alătură puterilor centrali. — Ziarul „Politiken“ din Kopenhaga scrie următoarele despre situația din Balcani: Emulația pornită de Impătrita înțelegere a ajuns la un stadiu mort, se pare, că puterilor centrali le-a succedat să câștige Bulgaria de partea lor. Presa franceză încă consideră alianța bulgaro-grecă de fapt împlinit. Grecia, prin pășirea alături de puterile ententei, își câștigă dușmănia Bulgariei. Perspectivele ententei, pentru un ajutor dela puterile din Balcani, sunt defavorabile.

comunele Lupșa și Cămpeni, a fost păstorită în decursul timpurilor totdeauna de preoți vrednici și zeloși spre mărirea lui Dumnezeu și ridicarea poporului numeros de aproape 5000 suflete, curat greco-catolice. În comuna aceasta s'a născut mucenicul episcop Petru Pavel Aron, și aici a păstorit Alexandru Șterca Șuluțiu, arhiepiscopul și metropolitul de Alba-Iulia, care aici lângă biserica „cea veche“ și-a înmormântat și soția. Odinioară Bistra a fost sediul protopopiatului de același nume care a trecut mai apoi la Roșia și a fost schimbat cu numele după aceea parohie în al „Roșiei-montane“. Preoții aplicați aici în cura animarum și-au dat seamă pururea, că ocupă locul unde odinioară preoți smeriți, mari bărbați ai neamului și a bisericii sfinte unite cu Roma au propovăduit evanghelia dulce a blândului Isus. De aceea cu drept cuvânt au fost socotită totdeauna parohia aceasta, ca cea mai fruntașă din Munții-Apuseni.

Dreptul acesta și l'a reclamat deoparte în urma numărului cel de aproape 5000 al sufletelor cu un popor harnic și muncitor, iubitor de Dumnezeu și de casa sfântă a Lui; de altă parte instituțiunile cu cari aceasta parohie a fost înzestrată rând pe rând de conducătorii ei.

De pe vremuri, din 1843, s'a început edificarea bisericii monumentale, care cu o cheltuială de peste 70 mii coroane și alte greutăți a fost terminată în 1893 și data destinațiunii sale.

O catedrală adevărat înzestrată și din lăuntru cu un iconostas grandios, care întrece toate bisericile din Munții Apuseni. Meritul terminării ei revine în locul prim Onoratului Alexandru Papiu, azi v.-protopop al Ernotului, apoi preoților Petru Simu azi în Cămpeni și Rouul Marcu în Bistra.

La anul 1908 preotul Alexandru Papiu

Corespondență din Munții-Apuseni.

Bistra, luna lui August.

Comuna fruntașă Bistra din Munții-Apuseni, așezată pe valea Arieșului între

FOIȚA.

Faust plânge.

În clipa asta simt, că sunt învins
De tine vieață mașteră și crudă
Un gol imens mi-e sufletul sărmanul
Și fruntea grea de reci sudori mi-e udă.
Și nime nu-i o lacrimă să verse
De mila mea cum mă reîntorc învins,
Străin vrăjtit de-a vieții strălucire,
Cu brațul mort cu ochiul bolnav, stins.

Cu 'nțelepciunea voastră preamărită,
Noi preoți ai cuvântului veniți,
Mi-e sete de cuvântul nespus încă
Pe care 'n mintea voastră-l zăvorăși,
Veniți, veniți, din stânci încremenite
Voi purtătorii aurului vieții,
Cuvântul vechiu drumeții îl uitară
Și nou cuvânt cerșind trec toți drumeții.

Căci tot ce până astăzi ni s'a spus
Imi pare un găngărit neînțeles,
Tot rodul mare al gândurilor voastre
Im pare un blestem și un eres.
Și 'mi pare așa că văd în cartea-i neagră
Cum răsfoind zimbește neagra moarte
Pe carte-i scris cu slove 'nveninate
„Sicriul mare al gândurilor moarte“.

Veniți, veniți că sufletu-mi vă cere
Așa cum v'a iubit mai până ieri,

Când în cuvântul mort de pe hârtie
Trăiam atâtea scumpe mângăieri
Veniți, veniți cuvântul nou să-l spuneți
Din sufletu-mi biserică zidind
Să ascult înțelepciunea înviată
În toată slova 'n fiecare rând!

Dar nu-i drumeț în prag să mi-s'arete
Și 'n sufletu-mi un gol imens se 'ntinde,
Și 'n brațele de hidră nemiloasă
O neagră desnădejde mă cuprinde.
Și-mi pare așa că o văd în cartea-i neagră
L' al veacurilor capăt trista moarte
Cum scrie: „așa s'a zbuciumat o lume
Care a crezut în gândurile-i moarte“.

...Zic bun rămas și plâng la despărțire
Și plec să aflu 'n lume gândul nou,
Departa-mi pare undeva c'aud
Un glas îndăbușit în un echou.
Departa 'n lume undeva, dar unde?
Și plec la drum cu ochiu 'n lacrimi stins
Și plâng de mila mea cum mă tot duc
Târându-mi trupul bolnav și învins.

Ovidiu Hulca.

Când a fost să trecem râul...

— Motiv popular. —

Când a fost să trecem râul
Scurt i-am prins murgului frâul,
Frâul negru 'nsângerat
Și înspume-amestecat
Că-i destul de când într'una
Bate câmpul ca furtuna.

Astă noapte am visat
Mândro că tu m-ai lăsat,
M-am sculat și m-am uitat
Și nimica n'am aflat,
Dar un gând afurisit
Până 'n zori m-a chinuit...

— Murgule mai lin, mai lin
Că și eu de-ocum m'alîn,
Mai domol, mai câtinel
Că 'ntr'un rug de porumbel
Gându-mi rău și blăstămat
S'a 'nspinat, s'a sângerat
Și de mine s'a lăsat...!

M-a iubit de mult o floară
Cu ochi vineți de cicoare
Naltă și subțire 'n stat
Ca un spic neseccat,
Cu braț blând și mângăios
Cu păr lung și mătăsoș,
Dar cu umblet legănat
M-a iubit și m-a lăsat...

Iar acuma dintr'o sară
Mă iubesc c'o fată iară,
Albă, naltă subțirea
Să tot ții ochii la ea,
Cu doi ochi ca doi cărbuni,
Cu neastâmpăr de lăstuni,
Când o văd m'opresc în loc
Ochii ei parcă's de foc,
Ard ca jărul și svăcnesc
Și pe min' mă prăpădesc.

T. Murășanu.

trece din Bistra la Ernot după ce mai înainte Petru Simu trecuse la Câmpeni.

Din 1908 parohia e păstorită de preotul Laurențiu Nicoră, având de cooperatori pe Romul Marcu. Sub păstoria acestor preoți actuali ai Bistrei și mai ales sub conducerea preotului L. Nicoră comuna Bistra ia un repede avânt în cele culturale.

Având poporul din Bistra o biserică așa monumentală să impunea înfrumșetarea ei în toată privința. De aceea în scurtă vreme s'au făcut doi creștini: Alb Alexandru și Crețiu Vasile cari cumpără două sfeșnice mari cu câte 3 brațe din bronz în valoare de 600 cor.

Să cumpără vesminte bisericesti și îmbrăcături nouă pe sf. altariu.

Să pregătesc pentru diferite ocazii icoanele trebuincioase. Astfel se cumpără icoana Maicii Domnului cu o masă portativă pentru procesiuni; să adună cu bani colectați icoana, care reprezintă mormântul Domnului, căreia i-se face o masă îmbrăcată în negru și pe care în Vinerea mare să espune icoana reprezentând mormântul Domnului încununat cu flori și candelabre lângă care stau membrii reuniunii pompierilor din acest sat.

Imprejurarea această mă îndeamnă să relev unele din frumoasele fapte ale acestui preot, respectat și iubit de toți, ca să fie pildă vie și altora și de înălțare sufletească poporului din Bistra, care poate fi mândru de ceea ce s'a făcut în scurtă vreme acolo.

* * *

Se formează „Reuniunea Mariană” cu statute aprobate, iar membrii ei să fac cercetători reguțați ai sfintei Biserici aproape zilnic.

Aceasta reuniune deosebită o activitate laudabilă, căci pe lângă împlinirea statutelor cu privire la înmulțirea capitalului; membrii reuniunii se mărturisesc des, iau parte regulat la celebrarea Paraclisului în prima Duminecă a fiecărei luni și la celebrarea Acaftistului în presara fiecărei sărbători a Maicii Dului; grijesc de sf. Biserică pe care o țin în mare curățenie, regulează și tocmesc vesmintele bisericesti, împodobesc zi de zi altarul cu flori, dovedind și prin aceea dragostea ce o au față de fiul Maicii Fecioare.

De curând au împopobit sf. altar cu covoare frumoase pregătite din lână adunată dela creștini și are în prospect pregătirea de covoare cu motive naționale.

S'a hotărât înfrumșetarea bisericii cu prapori noi — colecta decurge acum — iar după terminarea războiului se vor aranja conferințe religioase pentru ridicarea cultului preacuratei Vergure Maria. Aranjarea de expozițiuni pentru lucrul de mână și casnic al femeilor din sat și altele se fac sistematic.

Cu multe rugări și mai ales vorbiri convingătoare a câștigat preotul L. Nicoră pentru Biserică proprietatea lui Selage Nicolae și soția sa Maria, carea a trecut cu contract în regulă pe sf. Biserică — rămânând deocamdată folosul lor în proprietatea donatorilor — până trăiesc. Aceasta proprietate, — care constă din un rând de case cu ridicătură în strada principală, cu superedificatele necesare unui econom și cu grădină de cucuruz mărișoară, valorează azi aproape 6000 coroane.

Cu banii colectați cu „jocul miresei” pe la diferitele nunte și din alte colecte preotul L. Nicoră, în conțelegere cu curato-

ratul, cumpără o grădină în imediata apropiere de curtea școlară cu 400 cor. carea de prezintă servește de grădină școlară mai târziu în timpuri de pace va avea altă menire.

Să fac diferite reparaturi la sf. Biserică. Cămile parohiale, iar preotul L. Nicoră din al său își edifică în curtea caselor parohiale, o cancelarie pentru lipsele oficioase care îl costă 350 cor.

Ceeace acest harnic preot a făcut însă pentru școală, merită să fie relevat ca o vrednică pildă de urmat.

(Va urma.)

Războiul european.

Budapesta, 2 Sept. (Oficial).

Frontul rusec. Urmărirea inamicului în regiunea Volhinia continuă. Deasupra Luck-ului trupele noastre au pătruns peste frontul estins dela Stry. Trupele generalului Böhm-Ermolli au pătruns în Brody. Flancul de nord al armatei Bothmer urmărește pe inamic pe drumul, ce conduce la Zborow, Zalesce și Tarnopol. Inimicul bătut se retrage spre Siret. Armata generalului Pflanzer-Baltin, ieri în lupte violente, a alungat pe ruși peste culmile, ce se estind spre ost de Strypa-inferior. Succesul acesta a conturbat și frontul dela Nistru până la gurile Seretului și i-a silit să se retragă. Îndărăptul frontului rusec din Basarabia sunt incendiate numeroase case. Spre nord-ost de Kobrin, trupele aliate treptat resping pe inamic pe regiunile mocirloase dela Jasiolda superioară.

Frontul italian. Situația pe frontul italian nu s'a schimbat nici ieri. La frontiera Tirolului fortificațiile stau sub focul inamicului și punctele de operații dela Monte Maroni și Monte Caston. La frontiera Carintiei am respins mici atacuri italiene, date asupra Blodner Jochului.

Pe frontul maritim luptele de artilerie decurg cu vehemență.

Berlin, 2 Septembrie. (Oficial).

Frontul ostic. Trupele generalului Hindenburg au ocupat cu asalt localitatea Czornokowale. Pe frontul vestic dela Grodno am ocupat liniile de fortificații externe. Am prins 500 ostași. Trupele de Baden noaptea târziu au ocupat fortificația numărul 4 împreună cu 150 ostași. Rușii au evacuat mai multe forturi.

Frontul sud-ostic. În decursul urmărilor de ieri am capturat peste 1000 ostași și multă muniție.

*

Budapesta, 3 Septembrie (Oficial).

Am ocupat cetatea Grodno.

Pe frontul din Galiția ostică inamicul se retrage după Siret, spre nord de Zalosce și ost de Brody, precum și pe regiunea, ce se estinde spre vest de Dubna, inamicul a început lupta, trupele noastre atacă.

Frontul italian. Liniștea generală de pe frontul sud-vestic a durat și ieri.

În părțile superioare dela Val de Genova și sud de Mori s'au dat mici lupte, câteva s'au încheiat cu retragerea inamicului. În unele zone dela Flitsch și litoralul mării s'au dat ducele de artilerie. Seara trupele noastre au respins atacul violent, dat asupra capului de pod dela Tolmein.

Berlin, 3 Septembrie (Oficial).

Frontul apusean. Lângă Souchez am respins un atac de granate francez. În Flandria și Champagne am îndeplinit explozări cu succes.

Frontul ostic. Trupele generalului Hindenburg cu asalt au ocupat capul de pod întărit dela Lenewaden, au prins 3 ofițeri și 350 ostași și au capturat 1 mitralieze. Pe frontul dela Vilna, rușii au încercat să ne împedene mersul, nizuințele lor au eșuat cu perderi grele. Trupele generalului Gallwitz au rupt rezistența ariergardelor rusești la Swislocz. Trupele acestor ieri au prins peste 3000 ostași și au capturat 1 tun și 18 mitralieze.

† Eroul Vasile Micula.

Din Brașov ni-se anunță trista știre, că profesorul gimnazial Vasile Micula rănit în urma rănilor cauzate de un șrapnel, în munții Italiei, a murit pentru patrie și tron, moarte de erou. La prima mobilizare, fiind chemat sub drapel, și-a împlinit cu aceeaș abnegație și devotament, datorința de a apăra patria în fața inamicului cu care și-a împlinit și datorințele impuse de oficiul său. Gimnaziul nostru din Brașov, în decursul actualului războiu, își pierde alături de cei doi profesori, morți vitejește pe câmpul de glorie un al treilea, căci noi nici când nu am pregetat să ne jertfim totul, dacă cere patria și tronul. Eroul Vasile, stabilit abia de 4 ani la liceul din Brașov, a fost un membru valoros în activitatea culturală a neamului nostru. Elevii îi purtau în inimă lor dragoste și iubire ca unui adevărat părinte. Curajul și priceperea sa militară i-au câștigat stimă și între militari. A luat parte prima oră în luptele de pe frontul sud-vestic, iar mai târziu a fost dus pe frontul italian, unde în scurt timp, pentru ținuta sa eroică, a fost înaintat la rangul de locotenent, iar Majestatea sa i-a acordat distincția *Signum Laudis*.

Întristatei familii îi transmitem cele mai sincere condolențe, iar pe mormântul eroului Micula depunem lacrimi de durere, rugându-ne pentru sufletul lui.

Despre moartea eroului Micula „Românul” scrie următoarele:

Părintelelele Cornel Lazar, directorul tipografiei și librăriei din localitate, a primit azi, Marți, următoare veste dureroasă de pe câmpul de luptă italian:

— 28 August 1915.

Prea onorate părinte Lazar!

Îți aduc la cunoștință precum că d. oberleutenant Vasile Micula a murit în spital Mercuri 22 August și în 23 la 5 ore d. a. l-am îngropat. El a fost împușcat în picior.

Pavel Petruica ordonanță.
Feldpost 109.

Vesta aceasta a căzut ca un trăznet în mijlocul societății românești din Arad, unde profesorul Micula era stimat și iubit,

nu numai pentru frumoasele sale calități — a fost un distins profesor, ci și pentru ținuta sa ireproșabilă românească. Timp de patru ani a fost profesor la institutul pedagogic ort. român din Arad, după aceasta a fost ales profesor la Brașov. În cei patru ani petrecuți în Arad și-a asigurat reputația în cercurile cele mai largi și a stârnit regrete adevărate, când s'a despărțit de noi. A fost într'adevăr omul lui Dumnezeu: bun și blând, încât dela prima vedere deștepta în om adevărată simpatie. Și războiul acesta grozav a trebuit să-l răpească și pe el. Un an întreg a înfruntat primejdiile morții, în sfârșit însă a căzut cu cinste pe câmpul de onoare pentru apărarea țării. Moartea lui lasă în jale ne-spūsă o văduvă și trei orfani, cari au pierdut ce au avut mai scump în lumea aceasta; lasă adânc consternați pe toți aceia, cari l-au iubit și stimat.

Odihnească în pace!

Diverse.

Numărul elevilor înscriși la gimnaziul din Blaj. Inscriserile la gimnaziul nostru au avut loc în 1—2—3 Septembrie. S'au înscris în total 501, dintre cari clasa I 69, II 68, III 66, IV 80, V 70, VI 66, VII 46, VIII 36. Sâmbătă s'a invocat Spiritului sfânt, iar Luni 6 crt. se începe cursul regulat al prelegerilor.

Hymen. Drăgălașa Domnișoară *Aurelia Manciu* în 29 August și-a serbat logodna cu tinărul *Ioan Plaian*, teolog absolvent. — Felicitări!

Concurs. Cu datul de 20 crt. se pun la concurs stațiunile doctale: Șermășel (protop. Cătina) și Spălnaca (protop. Murăș-Uioara).

Dăruire. D-na Elena Rus n. Bezdoc, a dăruit Internatului Vancean de fetițe din Blaj 10 coroane. — Primească mulțumită și pe calea aceasta din partea

Direcțiunii internatului.

Politeța în război!... Să fi venit zorii altor timpuri bune? Să-și fi adus aminte civilizații cari au devenit de un an barbari, de obligațiunile cele creiază rafinarea minții prin cultură? Și aceste optimiste întrebări ne sunt sugerate de următorul fapt:

Un desenator parisian, caricaturistul Daniel de Losques, care se făcuse cunoscut printr'un admirabil „Album de la Comédie Francaise”, a murit căzând de pe aeroplanul său, în momentul când făcea o periculoasă recunoaștere asupra unui punct din frontul german. Cursajul său, eroismul cu care a înfruntat moartea a impresionat atât de mult pe germani, încât au trimis pe unii din aviatorii lor de-asupra frontului francez, de data aceasta nu pentru a arunca bombe, ci pentru a transmite vestea că un mare erou francez a murit pe câmpul lor, și că a fost înmormântat acolo cu toată cinstea.

Alți aviatori francezi, au întors vizita aerianilor germani, sburând nesupărați de-asupra mormântului desenatorului, și aruncând flori de-asupra lui.

Să fi revenit timpurile acelea de „guerres en dentelles” de altă dată?

(„Viitorul”)

Rectificare. În Nrul 79 al ziarului „Unirea” a apărut o scurtă notiță despre holera ce bătue pe valea Șomeșului. A apărut

cu o mică eroare. Să spună în notiță, că spre holera sunt espūsii mai mult oamenii alcoolici... precum arată și cazul din Neșos, unde din vreo 50 de cazuri abia 3 au fost sănătoși ceialalți toți alcoolici... Lipseseu adecă din ambele locuri vorbele „și slabi de stomac” ceea ce în Nrul 84 sa și corectat. Ulterior am aflat că poporul dar mai cu seamă inteligenții sau supărat pentru acest comunicat. Mam dus la D-lor în comună și am spus că e departe de mine gândul de ai vătăma cât de puțin. Curata mea intenție a fost un aviz pentru cei alcoolici și slabi de stomac; și, că informația o primisem dela un inteligent de acolo. Las că toată informația nu o putusem scoate din buzunar ori din vânt, trebuia să mi-o spună cineva și acel cineva trebuia să fie un om competent ca să mă pot încrede în spusele lui. Informatorul meu mi-a spus perfect vorbele de mai sus, că din vreo 50 cazuri abia 3 au fost sănătoși ceialalți toți alcoolici ori slabi de stomac.

Dar să sfârșesc. Imi pare destul de rău că o intenție bună a fost așa de rău interpretată. Repet, n-am voit să jignesc pe nime. Cine dar poartă vina dacă totuși cineva sa simțit jignit. Eu care cu o intenție vădit bună am publicat notița, cel ce ma informat iarăși fără intenție rea ori doară cel ce vine și interpretează toată treaba pe dos? Cel ce mi-a spus-o nu, atât mai puțin eu, care am spus, că nici prin minte nu mi-a trecut așa ceva. Rămâne deci cel ce ne-a interpretat greșit. Il rog deci să o ia așa cum am vrut să fie, un memento pentru cei cu pricina „alcoolicii”.

— b. —

Nu vindeți vitele. (In atențiunea proprietarilor de vite) Sunt cunoscute prețurile exorbitant de mari, ce se cer și se obțin la noi, dela iabucirea războiului încoace, atât pentru vitele de tăiat, cât și pentru cele de lucru. Sunt prețuri, pe cari nu le-au pomenit până acum nici generațiile actuale, dar nici cele trecute și cari fac pentru straturile mai sărace ale populațiunii cu totul neaccesibilă carnea ca aliment.

Prețurile extraordinar de urcate ale vitelor își află explicarea în consumul potențat a cărnii din partea trupelor aflătoare pe câmpul de război, a cărora bună nutriție este și trebuie să fie una din grijile de căpetenie a conducerii armatei.

Consumul de vite de tăiat al armatei este evaluat la 6—7000 de capete pe zi, ceea ce înseamnă o reducere a contingentului de vite cornute cu mai mult de 2¹/₂ milioane capete pe an! Și scade în mare măsură mai ales numărul boilor de jug, ceea ce taie adânc în interesele poporului țaran constituind chiar o primejdie pentru el.

Ademeniți de prețurile nemai pomenit de mari, ce li se oferă, atât micii economi, cât și cei mari, își vând adeseori, fără prea multă precauție vitele, rezonând, că acum este vremea a face câștiguri frumoase, când prețurile sunt bune. Cine poate ști ce va mai fi după aceasta? Se încheie pe neașteptate pacea și prețurile vor scădea iarăși repede. Ocazia de câștig este pierdută, poate pentru totdeauna!

Cine dintre economii astfel rezonază, rău face! Căci pace abia se va încheia în

curând și chiar să se încheie nu va avea de urmare o imediată și mare scădere a prețurilor la vite.

Prețurile vitelor cornute, precum scrie o revistă agricolă de frunte dela noi, vor rămânea cel puțin 8—10 ani tot urcate, căci cam atâta vreme trebuie până se întregesc din nou contingentul extraordinar de scăzut în urma războiului.

Prin urmare economii, proprietarii de vite, să nu se grăbiască a scoate vitele la vânzare, ca să nu se căiască mai târziu!

„R. E.”

Bibliografie.

Teodor V. Păcățian: Cartea de aur. vol. VIII. Sibiu 1915. pag. VIII+861, preț 12 cor. Cu acest volum se încheie seria publicațiunii, începută acum 10 ani și mai bine de dl Păcățian, redactor la „Telegraful Român”, și care cuprinde istorisirea luptelor politice naționale ale Românilor de sub coroana ungară. Volumul acesta ultim începe cu ciclul parlamentar 1896—1901 și se estinde până la anul 1910. În acest restimp cad întâmplări de mare moment în viața poporului român, cari nu e bine să fie date uitării, și cari prin publicația prezentă sunt trecute viitorimei, povestite sincer și obiectiv. În această perioadă se ține conferința dela Cluj a românilor greco-catolici, prin care protestează contra proiectului de autonomie a bisericii catolice, care intenționează contopirea bisericii noastre în cadrele acelei autonomii. Tot atunci s'au adus legea numărilor de localități, legea întregirii vitelor preoțești, legea despre curțile cu jurați, contra cărora s'a protestat la vremea sa din partea naționalităților nemaghiare din patrie.

În ciclul parlamentar 1901—1905. românii încep a ieși la iveală în discuțiile parlamentare. Politica de pasivitate, cu moartea prezidentului Dr. Ioan Rațiu, începe a fi abandonată. Numărul deputaților români se înmulțesc, și afară de deputați guvernamentali și independențiști, e ales la Orăștie adv. Dr. Aurel Vlaicu, cu program național.

Ciclul parlamentar următor, care ține un an, după care disolvându-se dieta, se fac alegeri nouă pentru alți patru ani, e ilustrat de o viață parlamentară foarte activă din partea deputaților români naționaliști. Se publică în acest volum aproape toate vorbirile, mare parte în întregime, cealaltă în resumat, dându-se esența vorbirilor fidel.

Oricine poate să constate din aceste câteva notițe, cât de migăloasă a trebuit să fie munca dlui Păcățian și cât de mult a trebuit să studieze, ca pe lângă vorbiri, să deie cetitorului și o icoană a întregii situații. Munca aceasta l-a costat de sigur și foarte mult timp și multă jertfă, — cari durere, nu i-au fost răsplătite! Din potrivă, după apariția vol. I. i-s'a intentat proces de agitație și a fost osândit la închisoare. Academia română i-a premiat, de nu ne înșelăm, în două rânduri publicația, dar cu premii mici, cari puțin vor fi acoperit din cheltuielile tiparului.

Folosim prilejul, ca să recomandăm cetitorilor noștri această publicație istorică, icoană fidelă a luptelor poporului român din această patrie și puternic îndemn de curaj și bărbăție pentru generațiile viitoare.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Gruția.